

Tráviaca sústava človeka - doplnok

- **Pažerák (Oesophagus)**
 - Časť tráviacej rúry nachádzajúca sa medzi žalúdkom a hltanom
 - Peristaltické sťahy spôsobujú postupné posúvanie potravy do žalúdka

- **Žalúdok (Gaster / Venticulus)**
 - Valcovitý vakovitý svalový orgán umiestnený pod bránicou
 - Objem žalúdka – 1-2l
 - Stena žalúdka sa skladá z týchto častí:
 - **Pobrušnica** – na povrchu
 - **3 vrstvy hladkých svalov**
 - **Väzivo**
 - **Sliznica** – vo vnútri
 - Funkcie žalúdka: **Zhromažďovanie a spracovanie potravy**
 - Sliznica žalúdka produkuje žalúdočnú šťavu, ktorá má tieto zložky:
 - **HCl (pH=2)** – ničí choroboplodné zárodky, aktivuje pepsín z jeho neaktívnej časti – pepsinogénu
 - **Lipáza** – štiepi tuky
 - **Chymozín** – zráža mlieko
 - **Gastrín** – pomáha tráviť všeobecné zložky
 - **Pepsín** – štiepi bielkoviny (proteíny)
 - Sliznica žalúdka produkuje aj zásaditý hlien **Mucín**, ktorého hlavnou funkciou je chrániť stenu žalúdka pred HCl
 - Pohyby žalúdka zabezpečujú **premiešavanie tráveniny**, čiže **mechanické spracovanie potravy** + žalúdok môže vykonávať aj **antiperistaltické pohyby – zvracanie** (obránný reflex, žalúdok sa zbavuje **nadmerného obsahu a dráždivých látok**)

- **Tenké črevo (Intestinum Tenue)**
 - **4-6m dlhá** svalová trubica, **hrubá 2-5cm**
 - Resorpčný povrch zvyšujú: **Klíky** a **Mikroklíky**
 - Funkcia tenkého čreva: **trávenie** a **vstrebávanie** živín
 - Časti tenkého čreva:
 - **Dvanástnik**
 - Najdôležitejšia, najkratšia, najhrubšia časť
 - Ústia do neho tráviace žľazy (Hepar, Pankreas)
 - **Podžalúdková žľaza (Pankreas)**
 - Vylučuje tzv. pankreatickú šťavu s obsahom soli na naturalizáciu kyslej tráveniny + vylučuje enzýmy:
 - **Trypsín** – štiepi bielkoviny na aminokyseliny
 - **Amyláza** – štiepi polysacharidy na monosacharidy
 - **Lipáza** – štiepi tuky na glycerol a mastné kyseliny
 - **Pečeň (Hepar)**
 - Najväčšia žľaza v ľudskom tele
 - Produkuje žlč, ktorá pomáha pri trávení tukov
 - Uloženie: vpravo v brušnej dutine

- **Žlčník (Vesica Biliaris)** – dutý orgán, slúži na zhromažďovanie žlči
- Funkcie:
 - Tvorba žlče
 - Premena látok
 - Detoxikácia prijatých látok
 - Odbúravanie nepotrebných látok
- **Lačník** – u mŕtvol je prázdny
- **Bedrovník** – nachádza sa v bedrovej jame

- **Hrubé črevo (Intestinum Crassum)**

- Tvorí predposlednú časť tráviacej sústavy
- Začiatok je v pravej bedrovej jame (slepé črevo) – z neho vystupuje dlhý červovitý výbežok – **Apendix**
- Hrubé črevo tvorí veľkú črevnú kľučku
- Sliznica je **hladká**, nemá **Klíky** a **Mikrokíky**, obsahuje pohárikovité bunky, ktoré produkujú hlien
- Funkcia hrubého čreva: spätné **vstrebávanie vody** a **niektorých solí**, čím sa črevný obsah **zahusťuje**
- V hrubom čreve sa nachádzajú aj **hnilobné** a **kvasné baktérie**
- V hrubom čreve sa črevný obsah zahusťuje, premiešava, dochádza ku bakteriálnemu rozkladu a kvaseniu – dochádza ku vzniku črevných plynov
- Zafarbenie stolice dodávajú **žlčové farbivá** – **Sterkobilín** a **Urobilín**
- Keď sa stolica dostane do rozšírenej časti konečníka, vyvolá **vyprázdňovací reflex**

- **Ochorenia tráviacej sústavy**

- **Reflux**
 - Ochorenie pažeráka, kedy sa obsah žalúdka vracia naspäť do pažeráka, príznaky sú: Pálenie záhy, Kyslé odgrgnutie, Bolestivé prehĺtanie
- **Peptický vred**
 - Ochorenie, kedy sa na sliznici tráviacej sústavy vytvára vred, vzniká **nepriaznivým pôsobením žalúdočnej kyseliny v tráviacom trakte**, pretože nám zlyháva tvorba **Mucínu**, príznaky: **Pálenie v nadbrušku, Pálenie v okolí pupka, Napínanie**
- **Zápal apendixu (Slepého čreva)**
- **Laktózová intolerancia**